

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Boico Victor,

Judecători – Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către condamnat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Gabură Valeriu xxxxxxxxxxxx, născut la xxxxxxxxxxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 24.02.2020 – 22.10.2020;

Instanța de apel: 10.11.2020 – 04.10.2021;

Instanța de recurs: 24.12.2021 – 01.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința judecătoriei Hîncești din 05 august 2008, Gabură Valeriu, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 195 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa de 12 (doisprezece) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 5 (cinci) ani.

Tot el, Gabură Valeriu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 208 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal i s-a stabilit lui Gabură Valeriu, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial, în mărime de 15 (cincisprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 5 (cinci) ani.

2. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2009 au fost respinse ca nefondate apelurile inculpatului Gabură V. și al avocatului Matcovschi M. în interesele acestuia și a fost menținută sentința atacată.

3. Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2009, a fost admis recursul ordinar declarat de inculpatul Gabură V., casată parțial sentința Judecătoriei Hîncești din 05 august 2008 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2009, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunile lui Gabură V. au fost reîncadrate din prevederile art. 46, 195 alin. (5) Cod penal, în cele ale art. 186 alin (4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a deține funcții în cadrul MAI pe un termen de 5 ani. Menținută condamnarea lui Gabură V. în baza art. 208 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 5 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 12 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a deține funcții în cadrul MAI pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. În rest celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate au fost menținute.

4. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2010 s-a dispus inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de inculpatul Gabură V. împotriva sentinței din 05 august 2008, deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2009 și a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2009, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

5. Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 ianuarie 2012, s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Gabură V. ca fiind necorespunzător după formă și conținut.

6. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 26 aprilie 2012, a fost dispusă inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de inculpatul Gabură V., pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut, fiind declarat repetat, invocându-se aceleași motive.

7. La 20 iunie 2012 condamnatul Gabură V. a depus cerere prin care a retras recursul în anulare.

8. Prin Încheierea Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2012, a fost admisă cererea lui Gabură V. de retragere a recursului în anulare cu încetarea procedurii.

9. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 11 octombrie 2012, a fost dispusă inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de inculpatul Gabură Valeriu, pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut, fiind declarat repetat, invocându-se aceleași motive.

10. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 ianuarie 2013, s-a dispus inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Gabură V. deoarece nu îndeplinește cerințele legale conținut și fiind declarat repetat.

11. Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 martie 2013 a fost respinsă, cererea de revizuire declarată de inculpatul Gabură V., împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 05 august 2008, deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2009, Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2009, Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2010, 19 ianuarie 2012, 26 aprilie 2012, 11 octombrie 2012 și 24 ianuarie 2013, ca neîntemeiată.

12. Prin Sentința judecătoriei Hîncești din 03 iunie 2014 s-a respins ca neîntemeiată, cererea de revizuire depusă de către Gabură V. împotriva sentinței judecătoriei Hîncești din 05 august 2008.

13. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014, s-a decis respingerea apelurilor declarate de revizuentul Gabură V. și avocatul Croitor A. în numele condamnatului revizuent Gabură V. împotriva sentinței Judecătoriei r-nul Hîncești din 03.06.2014 ca nefondate, fiind menținută hotărârea atacată fără modificări.

14. Prin Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015 s-a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul, Croitor A., în numele condamnatului, Gabură V., împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 03 iunie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-l pe Gabură V., ca fiind declarat peste termen.

15. La data de **24 februarie 2020** în Judecătoria Hîncești (sediul Central) a fost înregistrată cererea de revizuire înaintată de condamnatul Gabură Valeriu prin care a solicitat:

- admiterea cererii de revizuire a procesului penal de condamnare atât în privința sa cât prin extindere și în privința altor participanți la procesul penal cărora pe parcurs le-a expirat calitatea procesuală de bănuir, față de ei tot fiind aplicată norma neconstituțională a art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală pe motiv, că aceasta influențează direct calitatea probelor la adoptarea deciziei și poate împiedica stabilirea adevărului în cadrul procesului de judecată;

- anularea sentinței judecătoriei Hîncești din 05.08.2008 și a deciziilor Curții de Apel Chișinău din 31.03.2009, și Curții Supreme de Justiție din 15.10.2009 precum declararea nulă a tuturor deciziilor adoptate în privința sa la faza urmăririi penale, adoptate după expirarea calității procesuale de bănuir precum și a acțiunilor procesuale dispuse în privința sa și cu participarea sa efectuate ca acțiuni efectuate înafara cadrului legal al procesului penal;

- să fie în tot sau în parte aplicat prin extindere și în privința celorlalți participanți la proces, adică în partea episoadelor la care le-a expirat calitatea procesuală și procesul s-a închis;

- încetarea procesului penal în privința sa prin Sentință conform art. 391 alin. (1) pct. 1), 5) Cod de procedură penală: există o hotărâre a OUP în privința sa de scoatere de sub urmărirea penală, ca consecință a expirării de drept a calității procesuale de bănuț, emisă conform art. 63 alin. (3), 284, 285 sau 286 Cod de procedură penală; lipsește cererea prealabilă a victimei sau părții-vătămăte;

- emiterea unei Încheieri prin care procurorul să fie obligat să prezinte ordonanța motivată din 09.02.2007 sau 10.02.2007 privind scoaterea sa de sub urmărirea penală pentru 10 furturi de cai și o bovină cu încetarea ori clasarea cauzei penale în privința sa, precum și ordonanța de revocare a măsurii preventive, atât în privința sa cât și în privința celorlalți participanți, pentru a fi posibilă examinarea cererii și a lua cunoștință cu apărătorul;

- actele de revocare a măsurii preventive și scoaterea de sub urmărirea penală în privința sa și celorlalți participanți nu sunt anexate la materialele dosarului penal. În cazul în care au fost emise, s-ar putea afla în copii la mapa de supraveghere din Procuratura Generală, iar în cazul că au fost tănuite, nimicite sau pierdute, solicită să fie dispusă restabilirea lor în modul prevăzut de art. 526-530 Cod de procedură penală.

În cererea de revizuire condamnatul Gabură Valeriu a indicat:

- la 02.02.2007 în privința sa și a lui: Schipschi V., Dîru S., Frumuzachi R., Frumuzachi I. și alte două persoane necunoscute, a fost pornită o cauză penală toți fiind bănuți în comiterea a 10 (zece) furturi de cabaline și o bovină în sumă de 10 mii lei, având calificativul art. 195 alin. (1) Cod penal;

- la 07.02.2007 ora 10³⁰, dânsul a fost reținut conform art. 166 Cod penal;

- la 10.02.2007 ora 10²⁹ au expirat 72 ore, fără ca dânsul să fie pus sub învinuire. Procesul penal în privința sa s-a închis, el, Gabură V., rămânând nevinovat. Practic, față de el procurorul urma să aplice prevederile art. 63 alin. (3) și 284, 285 și 286 Cod de procedură penală;

- procurorul și-a îndeplinit conștiincios obligațiunile, a emis ordonanțele de revocare a măsurii preventive arestul și a emis ordonanța motivată de scoatere a sa de sub urmărirea penală, a încetat ori clasat procesul în privința sa, dar a tănuit tot și nu a adus la cunoștință actele procesuale nici lui Gabură V., nici apărătorilor săi și nici instanțelor;

- concomitent procurorul a operat în mod automat norma legală a art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală fără emiterea ordonanței de reluare a urmării penale în modul prevăzut de art. 287 Cod de procedură penală în care să fie arătat viciul fundamental ori circumstanțele noi sau recent descoperite, a redeschis procesul penal unde el, Gabură V. și alții au fost cercetați penal; aplicate măsuri preventive; au fost puși sub învinuire; finisată urmărirea penală; dosarul emis în judecată; cauza judecată în prima instanță, în apel, în recurs;

- toate trei instanțe au menținut acuzația adusă cu excepția furtului de la Ciobanu în privința sa și a celorlalți inculpați fapta calificată conform art. 46, 195 alin. (1), (186 al.4), 208 alin. (3) Cod penal;

- calitatea procesuală de bănuit a expirat de drept și altor bănuiți, participanți la proces. După devenirea irevocabilă a sentinței, Curtea Constituțională a RM, prin Hotărârea nr. 26 din 23.11.2010, a recunoscut neconstituțională norma legală a art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală. Această normă legală a fost aplicată la redeschiderea procesului și, respectiv, a produs o fraudă procedurală;

- în drept invocă Gabură V. art. art. 458 alin. (2), 459, 460, 461, 462, 463, 464, 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

16. Prin sentința Judecătoreiei Hîncești, sediul Central din 22 octombrie 2020, cererea de revizuire înaintată de Gabură Valeriu împotriva sentinței judecătoreiei Hîncești din 05 august 2008, a fost respinsă ca neîntemeiată.

16.1. Prima instanță a reținut că, alegațiile revizuentului potrivit cărora, instanța urmează să admită cererea de revizuire și să redeschidă procesul penal, deoarece norma la care face referire revizuentul a fost declarată neconstituțională, la cazul din speță, instanța l-a găsit neîntemeiat și ilegal. Or, potrivit art. 3 Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

În cadrul cercetării judecătorești, nu și-a găsit confirmare temeiul invocat de către revizuent, stabilit de norma pct. 4) alin. (3) art. 458 Cod procedură penală.

În continuare instanța a subliniat, că legiuitorul identifică revizuirea drept o cale de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate. Pe calea revizuirii nu poate fi verificată în baza materialelor din dosare legalitatea și temeinicia hotărârilor adoptate.

În final, prima instanță nu a reținut argumentele revizuentului referitor la necesitatea redeschiderii procedurii, întrucât circumstanțele de fapt indicate în cererea de revizuire nu și-au găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești.

17. Sentința Judecătoreiei Hîncești, sediul Central din 22 octombrie 2020, a fost atacată de către:

- Avocatul Bunduchi Anatolie în numele condamnatului prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei Decizii prin care cererea de revizuire a lui Gabură Valeriu să fie admisă, cu rejudecarea cauzei conform regulilor de procedură privind judecarea în prima instanță.

- Condamnatul Gabură Valeriu prin care a solicitat casarea sentinței Judecătorei Hîncești, sediul Central din 22 octombrie 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care cererea de revizuire să fie declarată admisibilă, cu restituirea cauzei spre rejudecare în ordine de revizuire pe temeiul invocat în cerere.

17.1. În motivarea cerințelor sale, avocatul Bunduchi Anatolie a invocat următoarele aspecte:

- conform prevederilor art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală, „Hotărârile judecătorești pot fi supuse revizuirii dacă Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțional prevederea legii aplicată în cauza respectivă”;

- la data de 24 februarie 2020 în Judecătoria Hîncești (sediul Central) a fost înregistrată cererea de revizuire înaintată de către Gabură V., iar temei de adresare a constituit declararea de către Curtea Constituțională ca neconstituțional art. 63 alin. 6 Cod de procedură penală;

- potrivit art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală, (pînă a fi exclus prin Legea nr. 62 din 01.04.2011, în vigoare la 20.04.2011), dacă, la expirarea termenilor indicate în alin. (2), nu s-a dispus scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau punerea ei sub învinuire, calitatea de bănuț încetează de drept. încetarea de drept a calității de bănuț în legătură cu expirarea termenilor indicate în alin. (2), în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente, nu împiedică punerea persoanei sub învinuire pentru același fapt;

- în conformitate cu prevederile art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, bănuț este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după cum urmează: procesul verbal de reținere; ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate și ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț. Totodată, Codul de procedură penală la alin.(2) art. 63, reglementează termenele în care persoana poate avea calitatea de bănuț. Aceste termene variază de la 72 de ore în cazul reținerii persoanei, 10 zile în cazul aplicării măsurii preventive neprivative de libertate și nu mai mult de 3 luni sau, cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi, 6 luni în cazul emiterii unei ordonanțe de recunoaștere în calitate de bănuț. În același scop Codul de procedură penală, la alin. (3) art. 63, reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă în mod obligatoriu organul de urmărire penală. Astfel, la momentul expirării termenului de reținere organul de urmărire penală trebuie să elibereze bănuțul ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea acestuia de sub urmărire penală sau punerea lui sub învinuire;

- potrivit alin. (5) art. 63 Cod de procedură penală, „calitatea de bănuit încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și scoaterii lui de sub urmărire penală sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire;

- din materialele cauzei penale, cât și din probele prezentate în cadrul examinării cererii de revizuire s-a constatat faptul că la data de 07.02.2007, Gabură V. a fost reținut, respectiv din acea dată, dînsul a căpătat statut de bănuit. La data de 10.02.2007 lui Gabură V. i-a expirat de drept termenul de bănuit menționat la art. 63 alin. 2) Cod de procedură penală, corespunzător organul de urmărire penală urma să emită în privința persoanei o ordonanță de punere sub învinuire sau în cazul în care nu a dispus prin ordonanță punerea sub învinuire, organul de urmărire penală era obligat să elibereze bănuitul reținut, dispunând scoaterea acestuia de sub urmărire penală;

- urmează să se constate că Organul de urmărire penală contrar prevederilor art. 175 alin. (4) Cod de procedură penală, la data de 09.02.2007 fără a emite în privința persoanei bănuite o ordonanță de punere sub învinuire a înaintat instanței de judecată un demers cu privire la aplicarea față de Gabură V. a măsurii preventive arestul. Or, conform prevederilor art. 175 alin. (4) Cod de procedură penală, arestarea la domiciliu și arestarea preventivă pot fi aplicate numai față de învinuit, inculpat;

- la data de 09.02.2007, Gabură V. avea statut de bănuit aflându-se încă în interiorul termenului de reținere, care s-a menținut pînă la 13.02.2007 cînd prin ordonanța de punere sub învinuire, s-a dispus punerea sub învinuire a acestuia;

- organul de urmărire penală în procesul aplicării prevederilor normei art. 63 Cod de procedură penală, s-a condus nemijlocit de aliniatul 6 al art. 63 Cod de procedură penală, și a statuat că poate relua urmărirea penală chiar dacă la caz au expirat termenele specificate la alin. (2) art. 63 Codul de procedură penală, chiar dacă în privința persoanei nu există o ordonanță de punere sub învinuire. Or, în cazul cînd calitatea de bănuit a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, persoana are convingerea că nu mai este bănuită și urmărită penal;

- menționează partea apărării că, Curtea Constituțională prin Hotărîrea sa nr. 26 din 23.11.2010 a constatat că din propoziția a doua a alin. (6) a art. 63 Cod de procedură penală, „legiuitorul nu numai a neglijat normele tehnicii legislative, dar, contrar prevederilor art. 22 și art. 287 Cod de procedură penală, a permis organelor de urmărire penală să pună persoana sub învinuire pentru aceeași faptă de două și mai multe ori, motiv pentru care art. 63 alin.(6) Cod de procedură penală a fost recunoscut neconstituțional - în

asemenea circumstanțe urmează să se constate că, prima instanță nu a ținut cont de prevederile legii aplicabile speței și greșit a statuat că cererea de revizuire înaintată de către Gabură V. este neîntemeiată;

- instanța de judecată eronat a interpretat prevederile art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, și greșit a statuat că Gabură V. a deținut calitatea de bănuit din 07.02.2020 pînă la 13.02.2020 această calitate fiind menținută prin aplicarea în privința sa la data de 09.02.2007 a unei măsuri preventive pe un termen de 10 zile, corespunzător în interiorul acestui termen Gabură V. a fost pus sub învinuire și astfel a fost respectat termenul de 3 luni acordat de norma legală citată supra;

- norma aliniatului 2 al art. 63 Cod de procedură penală stabilește clar că, dacă organul de urmărire penală după expirarea celor 72 ore de la reținere aplică în privința persoanei o măsură preventivă neprivativă de libertate dar numai mult decît pentru 10 zile, atunci persoana se consideră ca avînd încă statut de bănuit, corespunzător dacă în interiorul acestui termen persoana nu a fost pusă sub învinuire calitatea acestuia expiră de drept;

- urmează să se constate că lui Gabură V. i-a fost aplicată o măsură preventivă privativă de libertate - arestul, dar nu o măsură preventivă neprivativă de libertate care ar fi permis menținerea calității de bănuit iar, în asemenea circumstanțe calitatea sa de bănuit a expirat de drept după 72 ore de la reținere adică la data de 10.02.2007, motiv pentru care organul de urmărire penală urma să emită o ordonanță de eliberare a persoanei și scoatere de sub urmărire penală. Or, calitatea de bănuit a lui Gabură Valeriu a expirat la data de 10.02.2020, corespunzător instanța greșit a statuat că după expirarea termenului de reținere și punerea sub învinuire a acestuia, statutul de bănuit s-a menținut prin aplicarea față de acesta a măsurii preventive arestul care se aplică doar în cazul în care persoana are statut de învinuit sau inculpat;

- consideră că instanța de judecată a interpretat greșit și eronat Hotărîrea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 prin care art. 63 alin.(6) Cod de procedură penală, a fost declarat neconstituțional menționând că „la caz se aplică legea care este în vigoare în timpul urmării penale sau al judecării cauzei și prin urmare legea procesuală poate avea efect ultraactiv doar în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală iar caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă”. Din dispozițiile Hotărîrii menționate supra, în situația revizuirii în favoarea condamnatului a unei hotărâri de condamnare pe motivele indicate în art. 458 alin.(3) pct. 4) Cod de procedură penală, Hotărîrea Curții Constituționale manifestă un caracter retroactiv, corespunzător Colegiul Penal poate să constate că în privința lui Gabură V., organul de urmărire penală, la caz procurorul a reluat urmărirea penală călăuzindu-se în mod special de prevederile alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală, propoziția a doua.

17.2. În motivarea cerințelor sale, condamnatul a invocat următoarele aspecte:

- modul în care s-a desfășurat urmărirea penală și judecarea cauzei de învinuire și acuzare cade perfect sub incidența cazului examinat și expus în Decizia Curții Constituționale invocată în cererea de revizuire. În procesul de învinuire a sa, desfășurat la faza urmăririi penale, Ordonanțele de punere sub învinuire sunt tardive, iar procedura dublată. Fiind recunoscut bănuit prin ordonanță și fiind reținut în temeiul art. 166 Cod de procedură penală, termenul de menținere în calitate de bănuit se aplică cel indicat la art. 63 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală – 72 ore;

- în sentința pronunțată, instanța a considerat că era aplicabil art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală ceea ce în opinia apelantului este incorect, pe motiv că conform legii și Deciziei Curții Constituționale, pct. 3) alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală se aplică numai bănuiților în privința cărora nu a fost aleasă vre-o măsură de reprimare;

- deși în cadrul cercetării judecătorești au fost cercetate ordonanțele de pornire a proceselor penale, de recunoaștere a sa de mai multe ori în calitate de pentru una și aceeași faptă, ordonanțele de punere repetată sub învinuire, emise tardiv, instanța a evitat să le enumere aceste acte procedurale în sentință, motiv din care a ajuns la o concluzie eronată și ilegal i-a respins cererea de revizuire.

18. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 04 octombrie 2021, apelul declarat de avocatul Bunduchi A. în numele condamnatului și apelul declarat de condamnatul Gabură V. au fost respinse ca fiind nefondate, fiind menținută fără modificări hotărârea atacată.

18.1. Instanța de apel a stabilit că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia de a respinge cererea de revizuire a condamnatului Gabură V. în cauza penală de condamnare a lui Gabură V. în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 46, 195 alin. (1) (recalificată de Curtea Supremă de Justiție în art. 186 alin. (4) Cod penal) și art. 208 alin. (3) Cod penal.

În continuare a mai reținut că prima instanță corect a stabilit că potrivit art. 63 alin. (1) Cod procedură penală, bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuit prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: procesul verbal de reținere; ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit. Potrivit art. 63 alin. (2) Cod procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuit: 1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore; 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul cînd i s-a adus la

cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive; 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

În speță, Gabură V. a fost reținut pe data de 07.02.2007, potrivit procesului-verbal de reținere. Totodată, prin Ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît, Gabură V. la data de 07.02.2007 a fost recunoscut în calitate de bănuît, iar potrivit pct. 3) alin. (2) art. 63 Cod procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

La caz, Gabură V. a deținut calitatea de bănuît din 07.02.2007 până la data de 13.02.2007 când, prin Ordonanță de punere sub învinuire, s-a dispus punerea sub învinuire a lui Gabură V., adică în termen de 3 luni, termen acordat de norma legală citată supra.

Pe de altă parte, a menționat că norma la care face referire Gabură V., și anume art. 63 alin. (6) Cod procedură penală, a fost declarată neconstituțională de Curtea Constituțională prin Hotărârea din 23.11.2010, care, potrivit aceleiași hotărâri este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Instanța de apel a reținut că la data de 01 octombrie 2018 Curtea Constituțională efectuând controlul constituționalității art. 458 alin. (3) pct. 4) din Codul de procedură penală, la pct. 66, 67 și 68 a Hotărârii adoptate a notat că *”66. Așadar, Curtea reține că articolul 458 alin. (3) pct. 4) din Codul de procedură penală este conform cu articolul 7 din Constituție în măsura în care revizuirea va putea fi solicitată, în baza hotărârii de declarare a neconstituționalității unei prevederi legale aplicate în cauză, doar dacă hotărârea Curții conține în mod expres o asemenea mențiune. 67. În prezenta cauză, ea a examinat posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești irevocabile bazate pe norme de drept penal procedural declarate neconstituționale și, prin urmare, regula mențiunii exprese a posibilității revizuirii, descrisă la § 66 din prezenta hotărâre, se va aplica doar în raport cu acestea. 68. În cazul declarării neconstituționalității unei norme de drept penal substanțial, este firesc ca față de acestea să se aplice regula efectului retroactiv al normei penale mai favorabile, garantate de articolul 22 din Constituție”*.

După cum s-a menționat mai sus, Gabură V. a fost condamnat definitiv și irevocabil Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2009, adică pînă la adoptarea de către Curtea Constituțională a Hotărârii din 23.11.2020, respectiv, acesta nu poate solicita deschiderea procedurii de revizuire în temeiul unei hotărâri a Curții Constituționale adoptate după examinarea definitivă a cazului său, or după cum s-a indicat

supra, organul de urmărire penală era obligat să aplice norma de procedură în vigoare la momentul exercitării urmăririi penale.

În concluzie, s-a remarcat că temeiul invocat de către revizuentul Gabură V., stabilit de norma pct. 4) alin. (3) art. 458 Cod procedură penală nu și-a găsit confirmare.

19. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către condamnatul Gabură V., prin care invocând incidența **pct. 6) și 14)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel.

19.1. În susținerea recursului condamnatul invocă:

- pentru a ajunge la concluzia că în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente, nu împiedică punerea persoanei sub învinuire pentru același fapt avea obligația de a ridica dosarul nr.1-7/2008 din arhiva Judecătoriei Hîncești sediul central și a verifica dacă ulterior după scoaterea lui Gabură V. de sub urmărirea penală au fost sau nu acumulate noi probe pentru punerea sub învinuire în mod repetat;

- prin examinarea superficială, fără ridicarea dosarului de bază de condamnare a sa instanța de apel a admis o eroare judiciară prin expunerea, că după adoptarea ordonanței de încetare a urmăririi penale în privința sa din lipsa infracțiunii în acțiunile sale în baza probelor noi acumulate organul de urmărire penală a dispus de dreptul de a continua urmărirea penală în privința mea și a trimite dosarul în judecată, care nu poate fi reparată de Curtea Supremă de Justiție decît prin dispunerea rejudecării de către instanța de apel;

- în opinia sa, unica posibilitate în restabilirea adevărului în dosarul de condamnare a sa, în care au fost încălcate drepturile procedurale la continuare a urmăririi penale în absența noilor probe, fără a fi dobândite noi probe după adoptarea ordonanței de încetare a urmăririi penale, pentru mine poate servi doar calea recursului ordinar în Curtea Supremă de Justiție.

20. Referință asupra recursului declarat de către condamnat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a susținut dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

21. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității recursului din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță se reține, că recurentul în cererea de recurs își manifestă dezacordul cu hotărârile atacate prin prisma criticilor aduce, invocând incidența temeiurilor de recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 14) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă;*

La acest capitol instanța de recurs menționează, din conținutul *pct. 6)* alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, rezultă că legislatorul a prevăzut în ea 5 cazuri de contestare a hotărârilor judecătorești, însă recurentul, indicând această eroare de drept, nu a concretizat care din aceste cazuri ca temei pentru casare le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă acestea, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu-și găsesc confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

În acest context, Colegiul menționează că, drept temeiuri de casare a mai fost invocat și prevederile pct. 14) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care însă și acestea urmează a fi respinse ca nefondat pe motiv că, recurentul la fel lea invoca formal fără a le motiva prin prisma erorilor depistate în decizia atacată.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal reține că și motivele invocate în recursul ordinar nominalizat, nu sunt indicate careva erori de drept concrete și clar definite, ori se atestă că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor atacate, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material.

Colegiul Penal remarcă, că revizuirea reprezintă o cale de retractare a sentinței și nu de reformare.

În cadrul revizuirii temeiurile trebuie să fie obiective, reale și legale ce s-ar încadra în art. 458 Cod de procedură penală, însă în speță Colegiul a stabilit că argumentele și motivele recurentului în susținerea admiterii cererii de revizuire, nu constituie circumstanțe noi dar au existat la etapa judecării fondului cauzei, astfel argumentele expuse în recurs reprezintă o solicitare a condamnatului de analiză repetată a acelorași probe administrate în speță și fiind indicate anumite neajunsuri în opinia condamnatului Gabură V. care s-au produs la etapa urmăririi penale și cercetării judecătorești.

În sensul dat, Colegiul penal susține poziția instanțelor de grad inferior ce au examinat cererea de revizuire, reiterând că Gabură V. a fost condamnat definitiv și irevocabil Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2009, adică pînă la adoptarea de către Curtea Constituțională a Hotărîrii din 23.11.2020, fapt care nu poate constitui temei pentru admiterea cererii de revizuire a sentinței.

Colegiul penal a stabilit că prima instanță a analizat materialele cauzei penale nr. 1-7/08 de învinuire a lui Gabură V. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 46, 195 alin. (1), 208 alin. (3) lit. b) Cod penal, unde a constatat, că cazul din speță nu poate fi acceptată deschiderea procedurii de revizuire în temeiul unei hotărâri a Curții Constituționale adoptate după examinarea definitivă a cazului său, or organul de urmărire penală era obligat să aplice norma de procedură în vigoare la momentul exercitării urmăririi penale.

Or, norma la care face referire, și anume art. 63 alin. (6) Cod procedură penală, a fost declarată neconstituțională de Curtea Constituțională prin Hotărârea din 23.11.2010, care, potrivit aceleiași hotărâri este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Aceste împrejurări denotă în mod concludent că cererea de revizuire a condamnatului Gabură V. nu conține temeiuri reale și legale de admitere.

Or, potrivit art. 3 din Codul de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Colegiul remarcă, că legiuitorul prevede, expres, că nu orice faptă sau circumstanță poate justifica o cerere de revizuire, ci numai în cazurile în care: *1) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în timpul urmăririi penale sau în legătură cu judecarea cauzei; 2) s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decît cea pentru*

care a fost condamnat sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată; 3) două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia; 4) Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă. (4) Dacă nu se poate da hotărâre din cauza că s-a împlinit termenul de prescripție a incriminării sau s-a declarat un act de amnistie sau din cauza că unele persoane au fost grațiate, precum și din cauza decesului învinuitului, circumstanțele prevăzute la alin.(3) pct.1)-3) se stabilesc printr-o cercetare efectuată potrivit prevederilor art.443 și 444.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 458 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal susține ca fiind corectă aprecierea instanțelor de grad inferior că circumstanțe care ar servi drept temei legal de revizuire a sentinței de condamnare a lui Gabură V. pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. art. 46, 195 alin. (1), 208 alin. (3) lit. b) Cod penal, nu au fost stabilite în speță, în legătură cu ce cererea de revizuire este formală și neîntemeiată, iar hotărârile atacate sunt legale și motivate, neregăsindu-se temeiuri pentru casarea acestora.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența unor erori de drept ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel sub aspectele contestate, deoarece soluția este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

22. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către condamnat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Gabură Valeriu xxxxxxxxxxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 iulie 2022.**

Președinte

Boico Victor

Judecători

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie